DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SKARBU

WARSZAWA, 9 marca 1950 **Nr 7** Poz. 40-44

TREŚC:

40

OKÓLNIK
z dnia 20 lutego 1950 r.

w sprawie uznania za koszty uzyskania przychodów świadczeń na rzecz odbudowy Warszawy. N. D. XI. 1614 3/50.

Uwzględniając znaczenie gospodarcze świadczeń ponoszonych na rzecz odbudowy Warszawy, Ministerstwo Skarbu poleca zaliczać do kosztów uzyskania przychodów podlegających potrąceniu na podstawie art 13 dekretu z 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 52, poz. 414) należne udokumentowane ofiary ponoszone na ten cel w roku podatkowym 1950 przez podatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe bez względu na wysokość tych ofiar.

Podsekretarz Stanu Prof. Dr L. Kurowski

41

OKÓLNIK
z dnia 22 lutego 1950 r.

w sprawie kart rejestracyjnych na prowadzone przez spółdzielnie punkty skupu jaj. Nr D. X. 3586/2/49.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że niektóre urzędy skarbowe żądają od mleczarń, należących do Centrali Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich stanowiących m. in. zarazem zbiornice jaj, uzyskiwania odrębnych kart rejestracyjnych na te pomieszczenia punktów odbioru jaj, w których poza odbiorem jaj dokonywa się również zapłaty za nie.

W związku z tym Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że skup jaj dokonywany w powyższych pomieszczeniach podpada pod pojęcie odbioru jaj w rozumieniu § 129 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8. III. 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 108) i wobec tego nie rodzi obowiązku uzyskiwania osobnej karty rejestracyjnej na wspomniane pomieszczenie jako oddzielnego składu.

Wszczęte dochodzenia karno-skarbowe w takich sprawach należy umorzyć.

Dyrektor Departamentu Inż. T. Sibera

42

OKÓLNIK
z dnia 24 lutego 1950 r.

w sprawie wykładni (II) przepisów dekretu z 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 72), zmienionego dekretem z 27 lipca 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 333). Nr D. XI. 25123/4/49.

W związku z wątpliwościami nasuwającymi się przy stosowaniu przepisów dekretu o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego z Dz. II — Ministerstwo Skarbu śladem wykładni I z dnia 12 sierpnia 1949 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 30, poz. 199), co do wykładni do art. 15 pkt 4 i 5, w porozumieniu z Ministerstwem Budownictwa wyjaśnia, co następuje:

Nie podlega opodatkowaniu ani wzbogacenie z zabezpieczonej hipoteką pożyczki (zobowiązania), zaciągniętej przez obywatela polskiego pod przymusem okupanta na budowę, odbudowę lub remont nieruchomości, jeżeli pożyczka ta nie wpłynęła do rąk dłużnika i nie została zużytkowana na inwestycje w jego nieruchomości lecz okupant przeznaczył ją na inne cele, ani też wzbogacenie z tytułu zobowiązania zabezpieczonego hipotecznie na nieruchomościach położonych na terenie Ziem Odzyskanych oraz b. Wolnego Miasta Gdańska, a stanowiących własność autochtonów, jeżeli zaciągnięcie zobowiązania nastąpiło bez ich wiedzy. Powyższe okoliczności powinny być ustalone w postępowaniu wyjaśniającym. Jeżeli w wyniku tego postępowania okaże się, że dłużnik istotnie z takiej pożyczki nie osiągnął żadnej korzyści, należy zawiesić wymiar podatku i uzależnić zaniechanie wymiaru od przedłożenia przez stronę w ciągu roku dowodu, stanowiącego podstawę wykreślenia z tego powodu hipoteki z księgi wieczystej.

Do art. 12 ust. 1 pkt 2.

1. **Hipoteka właściciela,** ustanowiona na zasadzie §§ 1113—1190 kod. cyw. niem. przed dniem 31 sierpnia 1944 r., dla której wydano list hipoteczny, nie podlega opodatkowaniu, jeżeli:

1) wierzytelność, dla której ustanowiono hipotekę, w ogóle nie powstała (§ 1163 ust. 1 kod. cyw. niem.) przed dniem 31 sierpnia 1944 r.,

2 list hipoteczny, wystawiony na podstawie hipoteki nie został oddany wierzycielowi (§ 1163 ust. 2 kod. cyw. niem.) przed dniem 31 sierpnia 1944 r.,

3) wierzytelność, dla której ustanowiono hipotekę, zgasła przed dniem 1 lipca 1945 r.,

4) wierzyciel zrzekł się hipoteki (§ 1168 kod. cyw. niem.) przed dniem 1 lipca 1945 r.

Okoliczności, wymienione w pkt 1 i 2, w szczególności, że list hipoteczny znajdował się przed dniem 31 sierpnia 1944 r. w posiadaniu właściciela gruntu, może strona udowodnić wszelkimi środkami dowodowymi, a więc zarówno pochodzącymi sprzed, jak i po dniu 1 lipca 1945 r., natomiast okoliczności, wymienione w pkt 3 i 4 — tylko w sposób przewidziany w art. 12 ust. 3.

2. **Dług gruntowy właściciela,** ustanowiony na zasadzie §§ 1191—1198 kod. cyw. niem. przed dniem 31 sierpnia 1944 r., nie podlega opodatkowaniu, jeżeli:

1) przed dniem 31 sierpnia 1944 r. nie został wystawiony list długu gruntowego, albo

2) list długu gruntowego został wprawdzie wystawiony przed dniem 31 sierpnia 1944 r. lecz bądź:

a) nie został przed tym dniem oddany wierzycielowi, bądź

b) został wprawdzie oddany wierzycielowi, lecz został przez niego zwrócony i w dniu 1 lipca 1945 r. znajdował się już w posiadaniu właściciela gruntu.

Okoliczności, wymienione w pkt 1 i 2a może strona udowodnić wszelkimi środkami dowodowymi, a więc zarówno pochodzącymi sprzed, jak i po dniu 1 lipca 1945 r., natomiast okoliczność, wymienioną w pkt 2b — tylko w sposób przewidziany w art. 12 ust. 3.

Do art. 12 ust. 1 pkt 2 i art. 16 pkt 2.

Przez zobowiązania pieniężne, które „będą bądź zabezpieczone hipoteką bądź ustalone w księgach handlowych chociażby osób trzecich bądź oparte na ugodach lub orzeczeniach sądowych albo na aktach notarialnych lub uwierzytelnionych notarialnie dokumentach" należy rozumieć takie zobowiązania, które powstały przed dniem 31 sierpnia 1944 r., lecz dopiero po dniu wejścia w życie dekretu tj. po 6 sierpnia 1949 r. zostały zabezpieczone hipoteką, ustalone w księgach handlowych chociażby osób trzecich, oparte na ugodach lub orzeczeniach sądowych albo na aktach notarialnych lub uwierzytelnionych notarialnie dokumentach.

Do art. 12 ust. 3.

Za pochodzący sprzed dnia 1 lipca 1945 r. „dokument urzędowy" lub „dokument z datą urzędownie poświadczoną" należy uważać również księgi i inne zapiski znajdujące się u osób wymienionych w art. 12 ust. 1 pkt 1, orzeczenie lub ugodę sądową, akt notarialny albo uwierzytelniony notarialnie dokument, które istniały przed dniem 1 lipca 1945 r. i obecnie znajdują się w posiadaniu wspomnianych osób, sądów lub notariuszów. Jeżeli zatem obecnie zostają wydane przez wymienione osoby, sądy lub notariuszy wyciągi, odpisy lub zaświadczenia z tych dokumentów z wyraźnym stwierdzeniem, że opierają się one na zachowanych dokumentach, to takie dowody (wyciągi, odpisy, zaświadczenia) należy uznać za dokumenty odpowiadające wymogom stawianym przez art. 12 ust. 3.

Do art. 12 ust. 4.

Przedawnienie zobowiązań pieniężnych należy oceniać według przepisów art. 273—287 k. z. i art. XLIII przep. wpr. k. z. oraz art. 70 i 71 pr. weksl. Przedawnienia zobowiązań pieniężnych nie uwzględnia się z urzędu. W razie podniesienia przez stronę w postępowaniu wymiarowym lub odwoławczym zarzutu przedawnienia zobowiązania pieniężnego, okoliczność, że zobowiązanie pieniężne do dnia 1 lipca 1945 r. uległo przedawnieniu, strona powinna udowodnić.

Do art. 13 ust. 1 w związku z art. 16 pkt 1.

1. W przypadku tylko osobistej odpowiedzialności za zobowiązanie pieniężne po stronie dłużnika, który zobowiązanie zaciągnął, oraz rzeczowej odpowiedzialności po stronie nabywcy nieruchomości obciążonej hipoteką bez przejęcia długu w drodze umowy, tj. bez zwolnienia dotychczasowego dłużnika od obowiązku świadczenia na rzecz wierzyciela — podatnikiem jest zarówno dłużnik osobisty, jak i dłużnik rzeczowy; należy bowiem uznać, że obaj odpowiadają wobec wierzyciela za całość zobowiązania zabezpieczonego hipoteką. Co do odpowiedzialności za podatek dłużnika osobistego i dłużnika rzeczowego zob. wykładnię do art. 29.

2. Zasadę wyrażoną w ustępie poprzedzającym stosuje się analogicznie w przypadku, gdy zobowiązanie pieniężne jest zabezpieczone hipoteką na całej nieruchomości, a nieruchomość stanowi współwłasność w częściach idealnych kilku osób (art. 210 pr. rzecz.). W tych przypadkach obowiązek podatkowy ciąży na wszystkich współwłaścicielach pomimo, że zobowiązanie jako świadczenie podzielne mogło ulec podziałowi (art. 3 k. z.). Tę samą zasadę należy stosować jeżeli chodzi o obowiązek podatkowy spadkobierców w przypadku, gdy zobowiązanie pieniężne zostało zabezpieczone hipotecznie na nieruchomości (art. 198 pr. rzecz.), w myśl bowiem art. 59 pr. spadk. wskutek spadkobrania powstaje współwłasność nieruchomości w częściach idealnych.

3. W przypadku gdy tylko część nieruchomości jest obciążona hipoteką, obowiązek podatkowy ciąży tylko na właścicielu względnie prawonabywcy tej części nieruchomości w stosunku do zobowiązania pieniężnego ciążącego na tej części nieruchomości (art. 190 § 2 pr. rzecz.).

4. Przy zobowiązaniach pieniężnych zabezpieczonych hipoteką zwykłą (art. 190 § 1 pr. rzecz.) obowiązek podatkowy ciąży zarówno na osobie, która ustanowiła hipotekę, jak i na osobie, której zobowiązanie zostało zabezpieczone hipoteką.

5. Przy zobowiązaniach zabezpieczonych zastawem na rzeczach ruchomych (art. 250—268 pr. rzecz.), jak i zabezpieczonych zastawem na prawach (art. 269—278 pr. rzecz.) obowiązek podatkowy ciąży wyłącznie na dłużniku tj. osobie, której zobowiązanie zostało zabezpieczone zastawem, a w przypadku wymienionym w art. 13 ust. 2 pkt 1 — również na wierzycielu.

6. Przy zobowiązaniach z kredytu otwartego, zabezpieczonych figurującymi w księgach handlowych wierzyciela wekslami kaucyjnymi in blanco tj. bez określenia wysokości wierzytelności przy równoczesnym zawarciu umowy, upoważniającej wierzyciela do wypełnienia weksli w razie niewykonania w całości lub w części zobowiązania z kredytu otwartego — obowiązek podatkowy ciąży wyłącznie na osobie obowiązanej do wykonania zobowiązania z kredytu otwartego pod warunkiem, że weksle kaucyjne nie zostały wypełnione i nie nastąpiło przeniesienie ich na inne osoby przez indos. W razie wypełnienia takich weksli i przeniesienia ich na inne osoby w drodze indosu — obowiązek podatkowy ciąży na wszystkich dłużnikach wekslowych z tych weksli (wystawcy, akceptancie, indosantach). W tym ostatnim przypadku przedmiotem opodatkowania jest jedynie wzbogacenie wynikające z zobowiązania z weksli.

Do art. 13 ust. 4.

Poręczyciel wekslowy (art. 30 pr. weksl.), jako solidarny dłużnik z wekslu (art. 47 pr. weksl.) jest podatnikiem podatku od wzbogacenia bez względu na to, czy wykonał, czy też nie wykonał zobowiązania pieniężnego.

Tę samą zasadę należy stosować do poręczyciela solidarnego lub za wynagrodzeniem (art. 633 § 4 k. z.) oraz do poręczenia solidarnego z umowy „del credere" (art. 530 i 591 k. h. w związku z art. 633 § 4 k. z.). Natomiast poręczyciel z art. 625 k. z. jest podatnikiem wówczas, gdy wykonał zobowiązanie dłużnika.

Do art. 14 ust. 1 pkt 3.

Przepis ten stosuje się tylko do tych zakładów ubezpieczeń oraz instytucji ubezpieczeń społecznych, które w dniu wejścia w życie dekretu wykonywały swą normalną działalność. Nie stosuje się natomiast do wymienionych zakładów i instytucyj, które w dniu wejścia w życie dekretu znajdowały się w stanie likwidacji.

Do art. 14 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 16 pkt 1.

Dla oceny zwolnienia od podatku osób wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6 decyduje fakt pobierania przez te osoby w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 15 września 1949 r. wynagrodzeń, do których mają zastosowanie przepisy o podatku od wynagrodzeń. W razie jakichkolwiek chwilowych przerw w pobieraniu w tym okresie wynagrodzeń przez wspomniane osoby (rozwiązanie umowy o pracę, wygaśnięcie stosunku służbowego) i nasuwających się w tym względzie wątpliwości — o uznaniu wspomnianych osób, jako pobierających wynagrodzenie decyduje urząd skarbowy na podstawie opinii właściwej okręgowej rady związków zawodowych.

Do art. 14 ust. 2.

1. Z intencji art. 14 ust. 2 pkt 1 wynika, że przez właścicieli budynków należy rozumieć właścicieli nieruchomości. Przez „nieruchomość" rozumie się nie tylko budynek wraz ze znajdującym się pod nim gruntem, lecz również sam grunt niezabudowany (plac).

W związku z powyższym osoby, wymienione w art. 14 ust. 1 pkt 6 i 7, będące właścicielami gruntów niezabudowanych (placów) nie korzystają z podmiotowego zwolnienia.

2. Na równi z właścicielem budynku, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 należy uważać również członka spółdzielni mieszkaniowo-budowlanej, którego prawo własności lokalu nie zostało hipotecznie wywołane (art. 13 ust. 5).

3. W razie wątpliwości o ilości izb w budynkach, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 decyduje urząd skarbowy na podstawie opinii właściwej władzy budowlanej.

4. W przypadku, gdy obowiązek podatkowy powstaje na podstawie art. 16 pkt 2 — za podatnika podatku dochodowego, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 2 uważa się również osobę osiągającą przychody podlegające podatkowi od wynagrodzeń, które na zasadzie art. 8 ust. 4 pod. doch. są doliczane do nadwyżki ze źródeł przychodów wymienionych w art. 9

pod. doch. i opodatkowane łącznie podatkiem dochodowym (art. 4 pod. doch.).

Do art. 15.

Zgodnie z zasadami przedmiotowych zwolnień — nie podlega opodatkowaniu wzbogacenie wynikające z regulacji zobowiązań pieniężnych, określonych w art. 15 zarówno po stronie dłużnika (spółdłużnika), jak i po stronie wierzyciela (współwierzyciela).

Do art. 15 pkt 2.

Przez zobowiązanie „ciążące na gospodarstwie rolnym" rozumie się zobowiązanie zarówno zabezpieczone, jak i niezabezpieczone hipotecznie na gospodarstwie rolnym.

Do art. 15 pkt 4.

Jednym z podstawowych warunków zwolnienia od podatku z art. 15 pkt 4 jest ustalenie, że korzystanie z nieruchomości nie da się pogodzić z jej przeznaczeniem według planu zagospodarowania przestrzennego. Stwierdzenie tej okoliczności należy do Zarządu m. st. Warszawy, jako władzy budowlanej. Ponieważ decyzja w tej materii stanowi rozstrzygnięcie pytania wstępnego w rozumieniu art. 132 ust. 1 post. pod. przeto urzędy skarbowe wstrzymają na zasadzie art. 132 ust. 2 post. pod. postępowanie wymiarowe podatku do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia powyższego pytania wstępnego, nie dłużej jednak, jak do końca 1952 r. Wstrzymanie postępowania wymiarowego należy uzależnić jednak od przedłożenia przez stronę zaświadczenia Zarządu m. st. Warszawy, stwierdzającego, że wydanie decyzji w powyższej sprawie musi ulec zwłoce.

Nie ma podstaw do wstrzymania postępowania wymiarowego w szczególności w przypadkach:

1) gdy dotychczasowym właścicielom nieruchomości wydano promesy gruntowe, albo

2) gdy dotychczasowym właścicielom nieruchomości wydano pozwolenie budowlane na stałe, bądź

3) gdy na gruntach znajdują się budynki użytkowane obecnie przez dotychczasowych właścicieli i przewidziane do stałego użytkowania na okres co najmniej 10-ciu lat.

Wyjaśnia się, że wstrzymanie postępowania wymiarowego odnosi się również do wymiaru podatku od wzbogacenia, wynikającego z regulacji zobowiązań pieniężnych zabezpieczonych hipotecznie na lokalach członków spółdzielni mieszkaniowo-budowlanych, które znajdują się na obszarze m. st. Warszawy, ponieważ właściciel takich lokali uważa się za właścicieli nieruchomości.

Nadmienia się, że pomimo wstrzymania postępowania wymiarowego, istnieje obowiązek sporządzania informacji, przewidzianych w art. 22. Wspomniane informacje ewentualnie wraz z zeznaniami urzędy skarbowe powinny przechowywać w odrębnym zbiorze.

Do art. 15 pkt 5.

1. Przez zniszczenie „wskutek działań wojennych" należy rozumieć również zniszczenie w związku z wojną, np. rozebranie budynku należącego do gospodarstwa rolnego przez okupanta i przeznaczenie gruntu znajdującego się pod rozebranym budynkiem na poligon itp.

2. Przez „pierwotną wartość" rozumie się ostatnią wartość techniczną nieruchomości przed jej zniszczeniem, nie zaś wartość użytkową. Wartość techniczną określa się w trybie przepisów wydanych na podstawie dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 37, poz. 181 i z 1948 r. Nr 50, poz. 389).

Ocena procentowego zniszczenia nieruchomości następuje w ramach „jednostki hipotecznej". Jeżeli nieruchomość objęta jedną hipoteką składa się z kilku budynków a każdy budynek wykazuje inny procent zniszczenia, o stopniu zniszczenia decyduje nie zniszczenie w każdym budynku oddzielnie, lecz średni procent zniszczenia całej nieruchomości objętej hipoteką obliczony w stosunku do łącznej kubatury wszystkich budynków objętych jednostką hipoteczną.

W spółdzielniach mieszkaniowo-budowlanych o procencie zniszczenia decyduje procent zniszczenia poszczególnego lokalu z uwzględnieniem uszkodzeń wspólnych urządzeń dla danego budynku w części przypadającej proporcjonalnie na dany lokal.

Przy ocenie procentowego zniszczenia nieruchomości przemysłowych — oprócz wartości budynków — należy uwzględnić również wartość maszyn i innych stałych urządzeń technicznych przemysłowych, jeżeli stanowiły część składową lub przynależność nieruchomości.

Szacunek maszyn i innych stałych urządzeń technicznych przemysłowych oraz stopień ich zniszczenia oblicza się w złotych w stosunku do ich wartości z dnia 1 września 1939 r., wartość budynku przemysłowego określa się zaś na: 35 zł za 1 m^3.

Po ustaleniu procentu zniszczenia budynku i procentu zniszczenia maszyn i innych stałych urządzeń przemysłowych, oblicza się łączną wartość zniszczenia w złotych. Dla określenia procentu zniszczenia budynków przemysłowych wraz z urządzeniami miarodajnym będzie stosunek wysokości zniszczenia w złotych do pierwotnej wartości nieruchomości przemysłowej.

Przykład.

Oszacowano na dzień 1 września 1939 r.

a) budynek o kubaturze 1000 m^3 — na: 1000 $m \times 35$ zł/m^3 .	. 35.000 zł
b) maszyny i inne stałe urządzenia przemysłowe na	. 35.000 zł
Razem .	. 70.000 zł

Ustalono, że na skutek działań wojennych uległy zniszczeniu:

a) budynek w 60% co w stosunku do jego wartości wynosi	. 21.000 zł
b) maszyny i stałe urządzenia techniczne przemysłowe w 80% co w stosunku do ich wartości wynosi	. 28.000 zł
Razem .	. 49.000 zł

Wobec tego procent zniszczenia budynku przemysłowego wraz z maszynami i innymi stałymi urządzeniami technicznymi przemysłowymi wynosi $\frac{49.000 \times 100}{70.000}$ . . 70%.

Wysokość procentowego zniszczenia nieruchomości ocenia się na podstawie opinii właściwej władzy budowlanej odnośnie budynków, bądź władzy przemysłowej — odnośnie maszyn i innych stałych urządzeń technicznych.

Do art. 15 pkt 7.

Z uwagi na to, że umowy przewidziane w art. 14 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 332) nie zostały dotychczas zawarte, skutkiem czego brak jest warunków do zwolnienia z art. 15 pkt 7 przeto wymiar podatku powinien być dokonany na zasadach ogólnych. W przypadku, gdy w przyszłości umowy takie zostaną zawarte i będzie z nich wynikało, że dłużnik obowiązany jest uiścić wierzycielowi zobowiązanie ponad wartość nominalną, okoliczność ta będzie stanowiła podstawę do wznowienia postępowania wymiarowego na zasadzie art. 156 post. pod. Powyższe wyjaśnienie należy stosować również do zobowiązań z wierzytelności zabezpieczających obligacje i listy zastawne, o których mowa w art. 15 i 16 powołanego dekretu.

W sprawie ustalenia podstawy opodatkowania zob. ust. 1 wykładni do art. 17 ust. 1.

Do art. 15 pkt 8.

Wzbogacenie, wynikające ze spłaty pożyczek długoterminowych listami zastawnymi lub obligacjami, np. Banku Gospodarstwa Krajowego, dokonanej po dniu 1 lipca 1945 r. podlega opodatkowaniu, ponieważ w tym przypadku nie następuje potrącenie w rozumieniu art. 15 pkt 8 oraz art. 254 § 1 k. z., lecz zapłata zobowiązania. W sprawie ustalenia podstawy opodatkowania zob. ust. 2 wykładni do art. 17 ust. 1.

Do art. 16.

1. Przy kwalifikacji obowiązku podatkowego decydującym jest stan prawny w dniu powstania obowiązku podatkowego (art. 16).

2. Jeżeli w dniu powstania obowiązku podatkowego nie żyje osoba, na której ciąży obowiązek wykonania zobowiązania pieniężnego — w stosunku do tej osoby nie należy dokonywać wymiaru podatku, natomiast wymiaru podatku należy dokonać tym osobom, które w dniu powstania obowiązku podatkowego były obowiązane do wykonania zobowiązania pieniężnego (np. spadkobiercom).

Do art. 17.

W myśl art. XLV § 1 przep. wpr. pr. rzecz. i pr. o księg. wiecz. hipoteki, długi gruntowe, długi rentowe, ciężary realne i inne obciążenia wpisane w księgach hipotecznych (gruntowych, wieczystych) w walutach, które w chwili wejścia w życie prawa rzeczowego nie były prawnym środkiem płatniczym w Polsce, wygasną z upływem lat pięciu od tej chwili i winny być wykreślone z urzędu, jeżeli w ciągu powyższego terminu nie zostaną złożone wnioski o ich przerachowanie na walutę, będącą prawnym środkiem płatniczym w Polsce. Natomiast w myśl § 2 powołanego artykułu, przepisu art. XLV § 1 nie stosuje się do obciążeń wpisanych w walutach zagranicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podkreślić należy, że przepisy wspomnianego art. XLV przepisów wprowadzających nie mają mocy obowiązującej na obszarze b. Ziem Odzyskanych (art. XLVI).

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu zawiesza na obszarze obowiązywania wspomnianego art. XLV przepisów wprowadzających — do końca 1951 r. wymiar podatku od wzbogacenia, wynikającego z regulacji zobowiązań pieniężnych powstałych przed dniem 28 kwietnia 1924 r. a wpisanych w księgach hipotecznych (gruntowych, wieczystych) w walutach, które w chwili wejścia w życie prawa rzeczowego nie były prawnym środkiem płatniczym w Polsce (np. w talarach, markach niemieckich, koronach austro-węgierskich, rublach rosyjskich (carskich), tzw. ostmarkach, ostrublach, markach polskich), jeżeli dotychczas nie zostały złożone wnioski o ich przerachowanie na walutę, będącą prawnym środkiem płatniczym w Polsce. Zawieszenie wymiaru podatku od wzbogacenia nie dotyczy wzbogacenia, wynikającego z regulacji zobowiązań pieniężnych zabezpieczonych hipotecznie a wpisanych w walutach zagranicznych.

W sprawie obowiązku sporządzania informacji zob. wykładnię do art. 22.

Do art. 17 ust. 1.

1. W przypadkach, podanych w wykładni do art. 15 pkt 7 — podstawę opodatkowania stanowi nominalna suma zobowiązania pieniężnego w kapitale, ustalona na zasadzie art. 7 i 8 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 332).

2. W przypadkach, określonych w wykładni do art. 15 pkt 8—podstawę opodatkowania stanowi nominalna suma zobowiązania pieniężnego w kapitale, ustalona w listach zastawnych lub obligacjach, nie zaś kwota uzyskana ze sprzedaży tychże listów zastawnych lub obligacji.

3. Przy pożyczkach długoterminowych amortyzacyjnych wpłacanych ratami, w których mieści się zarówno kapitał jak i odsetki — podstawę opodatkowania stanowi nominalna suma zobowiązania w kapitale a więc bez odsetek.

Jeżeli zaległe raty, zawierające kapitał i odsetki zostały skonwertowane, tj. zamienione na kapitał (skapitalizowane odsetki), np. w Państwowym Banku Rolnym na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 839) a konwersja ta nastąpiła przed dniem 31 sierpnia 1944 r. — podstawę opodatkowania stanowi cała skonwertowana suma zobowiązania.

Przy nieskonwertowanych ratach zaległych odroczonych i zaległych ratach nieodroczonych — podstawę opodatkowania stanowi tylko kapitał (bez odsetek) według stanu na dzień 1 lipca 1945 r.

4. Jeżeli wysokość zobowiązania została określona według innego niż pieniądz miernika wartości — za podstawę opodatkowania przyjmuje się zgodnie z art. 11 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 332) nominalną sumę zobowiązania pieniężnego w kapitale w złotych, uzyskaną na podstawie przeliczenia na złote miernika wartości zobowiązania według przeciętnej ceny rynkowej za dobro przyjęte jako miernik wartości w czasie i miejscu powstania zobowiązania. Wspomnianego przeliczenia dokonuje na podstawie opinii biegłych urząd skarbowy właściwy w myśl art. 24 do wymiaru podatku, w razie zaś trudności — urząd skarbowy właściwy ze względu na czas i miejsce powstania zobowiązania. Czynności tych dokonuje urząd skarbowy w drodze rekwizycji.

Do art. 17 ust. 2.

Okoliczność, że zobowiązanie pieniężne zabezpieczone hipoteką kaucyjną w ogóle powstało, oraz wysokość powstałego zobowiązania podlega ustaleniu według ogólnych zasad postępowania podatkowego.

Analogiczny tryb postępowania należy stosować do hipoteki prawnej, wpisanej na zasadzie art. 205 i 206 kod. cyw. Król. Polskiego; postępowanie wyjaśniające powinno w tym przypadku ujawnić, z jakiego tytułu wynikła należność, która była powodem wpisania hipoteki prawnej.

Fakt wygaśnięcia w części lub w całości w czasie do dnia 30 czerwca 1945 r. zobowiązania pieniężnego zabezpieczonego hipoteką kaucyjną lub prawną, powinien być udowodniony dokumentami kwalifikowanymi, o których mowa w art. 12 ust. 3 (zob. wykładnię Ministerstwa Skarbu z dnia 12 sierpnia 1949 r. Dz. Urz. Min. Sk. Nr 30, poz. 199 oraz niniejszą wykładnię do art 12 ust. 3).

Do art. 18.

1. Za sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 1 lit. g) uważa się taką sprzedaż, która jest źródłem przychodów podlegających podatkowi dochodowemu.

2. Łączne opodatkowanie podatkiem dochodowym na podstawie art. 4 pod. doch. i § 8 r. w. pod. doch. obojga małżonków lub krewnych wstępnych, którym służy prawo pobierania przychodów ze źródeł przychodów krewnych zstępnych, nie ma wpływu na zaliczalność do poszczególnych grup podatników z art. 18 ust. 2. O zaliczalności decyduje fakt osobistej przynależności podatnika do poszczególnej grupy podatników z art. 18 ust. 2, jako osoby obowiązanej do wykonania zobowiązania pieniężnego.

Przykład.

Żona zaciągnęła dług, który został zabezpieczony hipotecznie na jej nieruchomości, mąż zaś jest właścicielem przedsiębiorstwa handlowego tj. osobą czerpiącą przychody z tego przedsiębiorstwa. Łączne opodatkowanie obojga małżonków podatkiem dochodowym jest bez znaczenia. O zastosowaniu wielokrotności podatku decyduje przynależność żony do grupy piątej z art. 18 ust. 2 pkt 5, jako właścicielki nieruchomości a nie przynależność męża. Wielokrotność zatem wynosi 30 a nie 40.

3. Właścicieli gruntów niezabudowanych (placów) (zob. ust. 1 wykładni do art. 14 ust. 2) uważa się za właścicieli nieruchomości i zalicza do piątej grupy podatników (art. 18 ust. 2 pkt 5), właścicieli zaś gruntów niezabudowanych, które podlegają podatkowi gruntowemu uważa się za właścicieli gospodarstw rolnych i zalicza do czwartej grupy podatników (art. 18 ust. 2 pkt 4).

4. Właścicieli nieruchomości budynkowych, którzy na terenie gmin miejskich prowadzą równocześnie gospodarstwa rolne, uważa się za właścicieli gospodarstw rolnych i zalicza do czwartej grupy podatników (art. 18 ust. 2 pkt 4), jeżeli nieruchomości te, pomimo podlegania podatkowi od nieruchomości, związane są z gospodarstwem rolnym.

5. Członkowie spółdzielni mieszkaniowo-budowlanych posiadający lokale mieszkalne, zawierające łącznie nie więcej niż 8 izb, korzystają ze zwolnienia na równi z właścicielami budynków mających łącznie nie więcej niż 8 izb (art. 14 ust. 2 pkt 1).

Członków spółdzielni mieszkaniowo-budowlanych (art. 13 ust. 5) nie korzystających ze zwolnienia na podstawie art. 14 ust. 2 uważa się za właścicieli nieruchomości w rozumieniu art. 18 ust. 2 pkt 5.

6. Osoby, których źródła przychodów są nieznane zalicza się do piątej grupy podatników (art. 18 ust. 2 pkt 5).

Do art. 22 ust. 1 i § 10 ust. 3 pkt 2 instrukcji z dnia 29 sierpnia 1949 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 31, poz. 203).

Ministerstwo Skarbu zarządza, aby akcję sporządzania informacji co do zobowiązań pieniężnych wpisanych do hipotek, sądy ograniczyły do wpisów dokonanych począwszy od 1924 r. w walucie złotowej polskiej względnie po przerachowaniu na walutę polską na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr 30, poz. 213). Natomiast akcja sporządzania informacji co do wpisów opiewających na waluty zagraniczne powinna być prowadzona bez względu na czas, w jakim wpis tych walut do hipoteki nastąpił.

Do art. 26 ust. 1 zdanie drugie.

Przepisom dekretu o najmie lokali podlegają wszystkie lokale mieszkalne i użytkowe (art. 1 ust. 1) z wyjątkami wymienionymi w art. 1 ust. 2 tego dekretu. Jeżeli zatem będzie wiadome, że dany budynek lub lokal nie należą do wyjątków wyliczonych w art. 1 ust. 2 dekretu o najmie lokali, to należy przyjąć, że budynek ten lub lokal podlega przepisom dekretu o najmie lokali — bez żądania przedłożenia na to dowodu.

Do art. 27 ust. 2.

1. Przepis art. 27 ust. 2 dotyczy nie tylko przypadków przejścia praw z równoczesnym przejściem i obowiązków, ale również i tych przypadków, w których następuje jedynie przejście obowiązków lub **jedynie** przejście praw, wynikających z zobowiązań pieniężnych, które podlegają przepisom dekretu lub wygaśnięcia zobowiązań pieniężnych bez równoczesnego przejścia praw.

2. W świetle art. 27 ust. 2 notariusz może — bez zezwolenia właściwego urzędu skarbowego lub bez stwierdzenia, czy należny podatek został uiszczony — sporządzić akt lub uwierzytelnić podpis na dokumencie, przedmiotem których ma być:

a) przejście praw i obowiązków wynikających z zobowiązań pieniężnych jeżeli prawa i obowiązki lub tylko obowiązki albo tylko prawa względnie wygaśnięcie zobowiązań dotyczą zobowiązań pieniężnych osób, wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 1—4 lub zobowiązań, określonych w art. 15 pkt 1 i 3,

b) ustanowienie hipoteki dla wierzytelności, która przed wejściem w życie dekretu, tj. przed dniem 6 sierpnia 1949 r. nie była zabezpieczona hipotecznie (art. 12 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 16 pkt 2).

3. Notariusz nie może — bez zezwolenia właściwego urzędu skarbowego lub bez stwierdzenia, czy należny podatek został uiszczony — sporządzić aktu notarialnego lub uwierzytelnić podpisu na dokumencie w przypadkach wymienionych w art. 27 ust. 2, do których m. in. należą:

a) przeniesienie własności nieruchomości obciążonej hipoteką i to niezależnie od tego, czy nabywca przejmuje odpowiedzialność za zobowiązanie jako dłużnik osobisty, czy też odpowiedzialności osobistej nie przejmuje,

b) przelew wierzytelności,

c) wszelkie czynności stwierdzające całkowicie lub częściowo wygaśnięcie zobowiązania,

d) ustalenie zobowiązania w sumie innej niż dotychczasowa,

e) rozporządzenie wierzyciela, któremu służy hipoteka łączna, w sprawie podziału wierzytelności pomiędzy poszczególne nieruchomości (art. 202 pr. rzecz.),

f) zwolnienie nieruchomości lub części nieruchomości od zabezpieczenia hipotecznego,

g) zrzeczenie się nieruchomości na podstawie art. 60 pr. rzecz.,

h) przyrzeczenie sprzedaży nieruchomości.

Do art. 29.

Zgodnie z osobistym charakterem podatku od wzbogacenia z Dz. II — za podatek ten odpowiada podatnik z mocy samego prawa całym swoim majątkiem bez względu na to, czy odpowiedzialność jego za zobowiązania pieniężne jest rzeczowa lub osobista.

Przy odpowiedzialności rzeczowej za zobowiązanie pieniężne z tytułu współwłasności nieruchomości obciążonej hipoteką, odpowiedzialność osobistą za podatek dłużnika rzeczowego ogranicza się do stosunkowej części podatku, przypadającej na udział dłużnika rzeczowego we współwłasności nieruchomości.

Do art. 30.

W myśl art. 30 przepisy pod. wzbog. nie mają zastosowania jedynie do wzbogacenia wynikającego z regulacji zobowiązań pieniężnych ciążących na przedsiębiorstwach, które podpadają pod przepisy ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17), tj. gdy przedsiębiorstwa te są dłużnikami i orzeczeniami prawomocnymi zostały upaństwowione. W związku z tym przepisy art. 21, 22 i 27 również nie mają zastosowania.

Natomiast przepisy pod. wzbog. mają zastosowanie do wzbogacenia wynikającego z regulacji zobowiązań pieniężnych:

1) jeżeli przedsiębiorstwo jest dłużnikiem, a postępowanie w sprawie jego upaństwowienia na podstawie powołanej wyżej ustawy jest w toku i nie zostało prawomocnie zakończone, bądź

2) jeżeli przedsiębiorstwo zarówno upaństwowione, jak i będące w toku upaństwowienia jest **wierzycielem**.

W powyższych przypadkach wymiar podatku powinien być dokonany na zasadach ogólnych. W razie upaństwowienia przedsiębiorstwa, o którym mowa pod 1), bądź upaństwowienia i określenia wysokości wierzytelności przedsiębiorstwa, o którym mowa pod 2) w sposób odmienny niż przewiduje dekret z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 332) — okoliczności te będą stanowiły podstawę do wznowienia postępowania wymiarowego na zasadzie art. 156 post. pod.

Podsekretarz Stanu Prof. Dr L. Kurowski

43

OKÓLNIK

z dnia 27 lutego 1950 r.

w sprawie stosowania przepisów art. 2 ust. 1 pkt 4 pod. nab. do Związku Inwalidów Wojennych R.P. Nr D. XI. 24235/4/49.

Wobec niejednolitego postępowania władz podatkowych przy obliczaniu i pobieraniu podatku od nabycia praw majątkowych od umów zawieranych przez Związek Inwalidów Wojennych z właścicielami zakładów gastronomicznych (przedsiębiorcami) w przedmiocie udzielenia przedsiębiorcy prawa zastępstwa Związku w wykonywaniu uprawnień koncesyjnych na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych — Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że od tych umów należy pobierać podatek od nabycia praw majątkowych w połowie stawki przewidzianej w art. 15 ust. 1 pkt 4 pod. nab. gdyż na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4 pod. nab. Związkowi Inwalidów Wojennych przysługuje zwolnienie podmiotowe w tym podatku.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że wobec przyznania Związkowi tego zwolnienia z mocy samego prawa nie jest wymagane przedkładanie przez Związek, w myśl § 9 r. w. pod. nab. izbom skarbowym statutu i preliminarzy celem stwierdzenia prawa do tego zwolnienia.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

44

OKÓLNIK

z dnia 27 lutego 1950 r.

w sprawie stosowania przepisów o księgach handlowych. Nr D. XI. 1855/1/50.

Wobec tego, że okólnik z 31 grudnia 1949 r. w sprawie wyjaśnień do niektórych przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z 17 grudnia 1949 r. o księgach handlowych i podatkowych, (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 1 z dnia 19 stycznia 1950 r.) wskutek przeszkód natury technicznej został opublikowany dopiero w dniu 25 stycznia 1950 r. oraz wobec tego, że rozp.

księg. nakłada na prowadzących księgi handlowe począwszy od dnia 1 stycznia 1950 r. nowe obowiązki, w szczególności obowiązek prowadzenia dziennego raportu finansowego, — Ministerstwo Skarbu zarządza, co następuje:

1) Nie należy kwestionować ksiąg handlowych prowadzonych w 1950 r., jeżeli jedynym powodem ich nieprawidłowości miałoby być opóźnienie zaprowadzenia dziennego raportu finansowego o dwa miesiące, tj. rozpoczęcia zapisów, dotyczących obrotu bezgotówkowego w dziennym raporcie od dnia 1 marca 1950 roku a ponadto — w odniesieniu do podatników, których przedsiębiorstwa lub zakłady położone są na terenie miasta stołecznego Warszawy oraz miast: Bytomia, Chorzowa, Gliwic, Katowic, Krakowa, Łodzi, Poznania i Sosnowca, — jeżeli powodem uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe miałoby być nieprowadzenie dziennych zestawień sprzedaży w miesiącach styczniu i lutym 1950 r.,

2) ulgi, o których mowa w punkcie poprzedzającym mogą być stosowane w tym przypadku, gdy dokumentacja w księgach handlowych zapisów z okresu od dnia 1 stycznia do dnia 28 lutego 1950 r. dotyczących obrotu bezgotówkowego, jest zgodna z przepisem § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 365 oraz z 1948 r. Nr 31, poz. 208).

Podsekretarz Stanu Prof. Dr L. Kurowski

KOMUNIKATY

o unieważnieniu blankietów pokwitowań kasowych, blankietu karty rejestracyjnej i pieczęci urzędowej.

Unieważnia się:

1) blankietów pokwitowań kasowych wzór Nr 185 za Nr 716501 pokwitowań poborców skarbowych Serii E za Nr 42161—42165 oraz pokwitowania kasowego wzór Nr 34 za Nr 981369, brak których ujawniony został w Urzędzie Skarbowym w Olsztynie.

2) blankiet karty rejestracyjnej, wzór Nr 462 za Nr 23295, Seria B brak którego stwierdzony został w Urzędzie Skarbowym w Grudziądzu.

3) pieczęć urzędową do tuszu z napisem w otoku: „Kontrola Akcyzowa 1024" (Nr fabryczny 46200), zagubioną w Rejonie Kontroli Akcyzowej w Rybniku.

SPROSTOWANIE

W Dzienniku Urzędowym Min. Sk. Nr 3 z 1950 r. prostuje się następujące błędy drukarskie:

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 stycznia 1950 r. w sprawie planu rozmieszczenia gminnych kas spółdzielczych, zamieszczonego pod poz. 24, powinien być oznaczony cyfrą „24" a nie „14";

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 stycznia 1950 r. w sprawie przekształcenia niektórych spółdzielni kredytowych, zamieszczonego pod poz. 25, powinien być oznaczony „poz. 25", co zostało opuszczone;

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 4 stycznia 1950 r. w sprawie likwidacji niektórych spółdzielni kredytowych, zamieszczonego pod poz. 26, powinien być oznaczony „poz. 26", co zostało opuszczone.

OGŁOSZENIA

o unieważnieniu legitymacji urzędowych.

Unieważnia się zagubione legitymacje urzędowe:

Nr 186, wydaną przez Izbę Skarbową w Katowicach dla ob. Gojnej Marii,

Nr 765, wydaną przez Izbę Skarbową w Poznaniu dla ob. Wdowickiego Andrzeja.

Nr 699, wydaną przez Państwowy Zakład Emerytalny dla ob. Bromberger Stefanii,

Nr 24, wydaną przez Izbę Skarbową we Wrocławiu dla ob. Walczak Anastazji,

Nr 2588, wydaną przez Izbę Skarbową we Wrocławiu dla ob. Bajraszewskiego Macieja

Nr 369, wydaną przez Izbę Skarbową we Wrocławiu dla ob. Baziak Zdzisława.

Nr 142, wydaną przez Okręgowy Inspektorat Ochrony Skarbowej w Katowicach dla ob. Włodarczykowej Rozalii.

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata wynosi rocznie zł 2000; półrocznie — zł 1100; kwartalnie — zł 600.
Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na konto czekowe Administracji Dz.Urz. Min. Skarbu w P. K. O. w Warszawie Nr I-4428.
Należność za ogłoszenia o zagubionych lub skradzionych legitymacjach urzędowych wynosi zł 400 (ryczałt).
Inne ogłoszenia — zł 90 za 1 mm szerokości jednej szpalty.
Reklamacie z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji.

Cena zł 45

ODBIORCA:

Druk. PWPW., Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 14005. B-103301. 9.000. 7. III.—9. III. — 50.